

«ՍԻՌՆ»-Ի ԼՈՒՍԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ողորմանայ խումբ մը երիտասարդ-ները կը հարցնեն. —

1) Շարաթապահ քրիստոնեաներ ի՞նչ հիմ ունին իրենց հաւատալիքին.

2) Ինչպէ՞ս կ'ըլլայ որ ճարդկան քաւարանիս թացատուութիւնը տեղ գտած է մեր Պատարագամատոյցին մէջ, քանի որ մեր Եկեղեցին չէ ընդունած Քաւարանի վարդապետութիւնը, զոր ընդունած է Կաթողիկ Եկեղեցին:

1) Անշուշտ թէ Շարաթապահներու տեսակէտը հիմ մը ունի, բայց այդ հիմը խախտած է շատ, ինչպէս պիտի տեսնենք. Նախ անոնք յառաւի կը քնն Գրիստոսի Լեւոնի Քարոզի ընթացքին արտասանած խօսքը. «Ոչ եկի լուծանել զօրէնս, այլ ընուել, անկէ հետեցնելով թէ մեր օրեւորաւ ալ Շարաթը սուրբ պահելու Տիրոջ պատգամը կը պահէ իր կշիռն ու զօրութիւնը: Անոնցմէ ոմանք ալ փաստեր կը յանձն ճարեւ, պաղպղցանելու համար թէ Գրիստոսի Յորութիւնը պատահած է Շարաթ օր (երեկոյեան) և ոչ թէ Կիրակի օր (սաւառտեան): Իրենց այդ տեսակէտը հիմնաւորելու համար, անոնք կը մէջընդմէջ Գրիստոսի այն խօսքը, թէ «Ձի որպէս էր Յովնան ի փոյ Կիսրի զերիս տիւս և զերիս գիշերս, նոյնպէս եղիք և որդի մարդոց ի սիրա երկրի զերիս տիւս և զերիս գիշերոց» (Մատթ. ԺԲ. 40), մտաս հան ընելով տարբերութիւնը որ կայ Գրիստոսի այս և միւս յայտարարուած թեան մէջ թէ «Երբորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ. «Ե՛ս յերի տաւուր յառնել» (Մատթ. ԺԷ. 21), Եւ քանի որ ղժժաւր կ'ըլլայ իրենց փաստել թէ մեր Տիրոջ խաչելութիւնը պատահած է Հինգշաբթի օր — Հրեաներ Պատեքը երբեք Ուրբաթ օր չեն տօնել — և միւս կողմէն բոլորովին անհիմն զիտի ըլլալ Օրար Սարութեան ղէպքին Երկուշաբթի — խաչելութեան երեք օրեր յետոյ — եղած ըլլալը ապացուցանել, իրենց կը մնայ ամէն ջանք ի գործ դնել, ապացուցանելու համար թէ խաչելութիւնը պատահած է Չորեքշաբթի օր, Պատեքը՝ Հինգշաբթի, Իսկ Յորութիւնը՝

Շարաթ օր (երեկոյեան ղէմ, քանի որ խաչելութիւնը անվիճելիօրէն պատահած է երեկոյեան և 72 ժամերու միջոց է հարկաւոր ընդմէջ երկու ղէպքերուն): Դաւորող անհոգութիւնը խախտող քմածին ու մալար այս տեսակէտին ղէմ սակայն Եկեղեցւոյ Հայրերը վկայութեան կը կանչեն Յետեւի գրքի 10րդ գլխուն մէջ յիշատակուած հրաշալի ղէպքը, Շարաթ օրուան արեւին կայունութեանը կզրակացնելով Շարաթին միախառնումը Կիրակիին, կամ, աւելի պարզ խօսելով, Շարաթ օրուան սրբութեան փոխանցումը Կիրակիին:

2) «Քաւարան» (Purgatoire) բառին ճատագրանութիւնը կը տարբերի մեր և Հռովմէական Եկեղեցիներու միջև: Մինչ անոնք այդ բառին ետին կ'իմանան վայր, ուր ժամացու մեղքերէ զերծ մարդոց հոգիներուն ուղիքը կը արուի որոշ ատեն մը թնթե տանջանքներու ենթարկուելով իրենց մեղքերէն սրբուելու և Աստուծոյ արձայութիւնը մտնելու, մեր և Արեւելեան միւս Եկեղեցիներու մօտ ան նկատուած է իբր կայան մը, ուր հոգիներ կը օգտանն դատաստանի օրուան, բարդաներ ուրախ և քաջափառ՝ Տիրոջ արձայութեան ժառանգակից ըլլալու, Իսկ մեղաւորներ՝ արժանար, Արդար Դատաւորին արձակելիք վճիռէն մոտաանջլ: Սակայն, վերջին հանդիսով, մենք ալ կ'ապաւինինք Տիրոջ զթութեան ու անյիշաւարութեան և Անոր ողորմութիւնը կը հայցենք մեզմէ անգարձ բաժնուածներու հոգիներուն համար: Այլապէս, անտեղի ու անիմաստ պիտի ըլլային հանգստեան պաշտամունքները, զորս մեր Եկեղեցին ալ, բոլոր միւս ուղղափառ Եկեղեցիներու նման, կը մատուցանէ ննջեցեալներու հոգիներուն հանգստեան համար:

Այսքանը Քաւարանի տեսութեան մասին Սակայն, հարցադրել պարտաւորուած պատասխանելով, պիտի ըսենք թէ վերեւ անհիմնուած թացատուութեան մէջ Քաւարանով տկնարկուած Եկեղեցին է, որ նոյն ատեն է ճարտութեան յարկը, քիտաւարանութեան տեղը և «Երկրապահ ընտելարանը», և ուր կը քաւարան մարդոց մեղքերը ազթթով, խոստովանութեամբ, Իսկական զղջումով ու ապաշխարութեամբ: